
ส่วนที่ 2 วิวัฒนาการระบบกฎหมายโลก
บทที่
11
ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์
Common Law System
ROYAL COURTS OF JUSTICE
COMMON LAW
LEGAL PRECEDENTS
LAW REPORTS

ผลลัพธ์การเรียนรู้ประจำบท | Learning Outcomes

เมื่อศึกษาบทนี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ :

- ✓ อธิบายความหมายและพัฒนาการของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law System) ได้
- ✓ อธิบายกำเนิดและพัฒนาการของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ในประเทศอังกฤษได้
- ✓ วิเคราะห์ลักษณะสำคัญของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ได้
- ✓ อธิบายหลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Doctrine of Precedent) และหลัก Stare Decisis ได้
- ✓ วิเคราะห์การแพร่กระจายและอิทธิพลของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ในประเทศต่าง ๆ ได้

สารบัญ | Contents

11.1	**ความหมายและพัฒนาการของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์** *Meaning and Development of the Common Law System*
11.2	**กำเนิดระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ในอังกฤษ** *Origins of the Common Law in England*
11.3	**ลักษณะสำคัญของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์** *Key Characteristics of the Common Law System*
11.4	**หลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน** *Doctrine of Precedent*
11.5	**การแพร่กระจายและอิทธิพลของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์** *Expansion and Influence of the Common Law System*
11.6	**สื่อวีดีโอบรรยายสรุป บทที่ 11** Chapter 11 Video Summary

บทสรุป · คำถามท้ายบท · Key Takeaway · บรรณานุกรม

11.1 ความหมายของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

11.1 Meaning of the Common Law System

ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law System) หมายถึง

ระบบกฎหมายที่พัฒนาขึ้นจากแนวคำพิพากษาของศาล (Case Law) โดยเฉพาะคำพิพากษาของศาลชั้นสูง ซึ่งใช้เป็นบรรทัดฐานในการวินิจฉัยคดีที่มีข้อเท็จจริงใกล้เคียงกันในอนาคต

ลักษณะสำคัญ

- พัฒนาขึ้นจากคำพิพากษาของศาล
- ให้ความสำคัญกับหลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Doctrine of Precedent)
- ผู้พิพากษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนากฎหมาย
- กฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statute Law) มีบทบาทควบคู่กับคำพิพากษา

11.1 ที่มาของคำว่า Common Law

11.1 Origin of the Term "Common Law"

Common Law เป็นกฎหมายที่ใช้ร่วมกันทั่วราชอาณาจักร" (The Law Common to the Whole Kingdom)

คำนี้เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ หลังการพิชิตอังกฤษของชาวนอร์มัน (Norman Conquest) ในปี ค.ศ. 1066 เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงจัดตั้งศาลหลวง (Royal Courts) เพื่อให้ใช้กฎหมายเดียวกันทั่วประเทศ แทนที่กฎหมายจารีตประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

ความหมายสำคัญ

Local Customs (กฎหมายจารีตท้องถิ่น)

Royal Courts (ศาลหลวง)

Common Law (กฎหมายร่วมทั่วราชอาณาจักร)

11.1 พัฒนาการของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

พัฒนาการของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์
(Development of the Common Law System)

ค.ศ. 1066

1. Norman Conquest
การพิชิตอังกฤษของชาวนอร์มัน

กษัตริย์วิลเลียมผู้พิชิตขึ้นครองราชย์ นำกฎหมายและระบบศาลของชาวนอร์มันเข้ามาแทนที่ระบบกฎหมายท้องถิ่นของอังกฤษ

ศตวรรษที่ 12

2. Royal Courts
ศาลหลวง

กษัตริย์จัดตั้งศาลหลวงกลาง เช่น King's Bench, Common Pleas, Exchequer เพื่อพิจารณาคดีสำคัญ และสร้างความเป็นเอกภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

ศตวรรษที่ 12–13

3. Writ System
ระบบหมายศาล

การฟ้องคดีต้องเริ่มจากการขอหมาย (Writ) จากศาลหลวง ทำให้ศาลสามารถควบคุมการพิจารณาคดีและกำหนดขอบเขตอำนาจศาลได้อย่างเป็นระบบ

ศตวรรษที่ 13 เป็นต้นมา

4. Circuit Judges
ผู้พิพากษาออกพิจารณาคดีนอกเมือง

ศาลส่งผู้พิพากษาออกเดินทาง (Circuit) ไปยังเมืองต่าง ๆ เป็นประจำ เพื่อพิจารณาคดี ทำให้กฎหมายของศาลหลวงถูกนำไปใช้ทั่วราชอาณาจักรอย่างสม่ำเสมอ

ศตวรรษที่ 15 เป็นต้นมา

5. Doctrine of Precedent
หลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน

ศาลถือหลักว่าคำพิพากษาในคดีที่มีข้อเท็จจริงคล้ายคลึงกัน ควรตัดสินเช่นเดียวกัน เกิดเป็นหลัก Precedent และพัฒนาเป็นหัวใจของระบบคอมมอนลอว์

ปัจจุบัน

6. Modern Common Law
กฎหมายคอมมอนลอว์ในปัจจุบัน

ระบบคอมมอนลอว์ยังคงพัฒนาต่อเนื่อง โดยศาลเป็นผู้ตีความและสร้างกฎหมายร่วมกับกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statute Law) อย่างสมดุล

ข้อสังเกตทางวิชาการ
ระบบคอมมอนลอว์เกิดจากการพัฒนาของศาลเป็นสำคัญ ไม่ใช่จากการตราประมวลกฎหมาย ทำให้กฎหมายมีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ข้อมูลทางวิชาการ โดย อาจารย์ ดร. จุฬาพัฒน์ กีรติภูมิธรรม | ภาพ Infographic โดย AI

11.2 กำเนิดระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ในอังกฤษ

11.2 Origins of the Common Law in England

ค.ศ. 1066	**การพิชิตอังกฤษของชาวนอร์มัน (Norman Conquest) — พระเจ้าวิลเลียมที่ 1 (William the Conqueror)** รวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง · จัดตั้งศาลหลวง (Royal Courts) · ใช้กฎหมายเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

ผลที่เกิดขึ้น

- ลดความแตกต่างของกฎหมายจารีตท้องถิ่น
- ศาลหลวงมีอำนาจพิจารณาคดีทั่วประเทศ
- เกิดมาตรฐานเดียวในการวินิจฉัยคดี
- เป็นจุดเริ่มต้นของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

วิวัฒนาการของศาลอังกฤษ

(Evolution of English Courts)

1 ศาลจารีตท้องถิ่น (Customary Courts) ก่อน ค.ศ. 1066

ใช้กฎหมายจารีตของแต่ละท้องถิ่น

2 ศาลหลวง (Royal Courts) ภายหลัง Norman Conquest

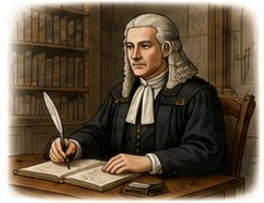
รวมอำนาจการยุติธรรมเข้าสู่ส่วนกลาง

3 ศาลคอมมอนลอว์ (Common Law Courts) King's Bench • Common Pleas • Exchequer

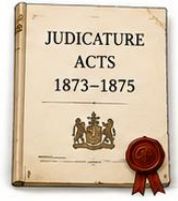
พัฒนากฎหมายที่ใช้ร่วมกันทั่วราชอาณาจักร

4 Court of Chancery (Rise of Equity)

พัฒนาหลัก Equity เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของ Common Law

5 Judicature Acts 1873–1875

รวมการบริหารงานของศาล Common Law และ Court of Chancery

6 High Court of Justice (Unified Court Administration)

ศาลเดียวสามารถใช้หลักกฎหมายทั้ง Common Law และ Equity ได้

ก่อน Judicature Acts 1873–1875

Common Law Courts

- King's Bench
- Common Pleas
- Exchequer

Court of Chancery

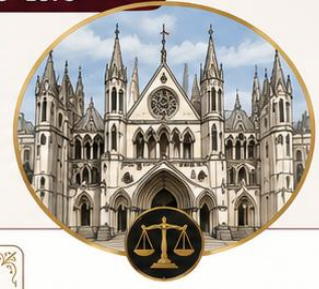
- ใช้หลัก Equity
- ให้การเยียวยาที่ Common Law ไม่อาจให้ได้

หลัง Judicature Acts 1873–1875

High Court of Justice
(Unified Court Administration)

ศาลเดียวสามารถพิจารณาและให้การเยียวยาตามทั้งหลัก Common Law และ Equity

ข้อสังเกตทางวิชาการ

Judicature Acts มิได้ทำให้ Common Law และ Equity รวมเป็นหลักกฎหมายเดียวกันทั้งหมด แต่เป็นการรวมระบบบริหารและเขตอำนาจศาล เพื่อให้ศาลเดียวสามารถใช้หลักกฎหมายทั้งสองส่วนได้

ข้อมูลทางวิชาการ โดย อาจารย์ ดร. จุฬาพัฒน์ กีรติภูมิธรรม | ภาพ Infographic โดย AI

11.2 ศาลหลวง (Royal Courts)

11.2 Royal Courts

Court of King's Bench	Court of Common Pleas	Court of Exchequer
พิจารณาคดีอาญาและคดีสำคัญ	พิจารณาคดีแพ่งระหว่างเอกชน	พิจารณาคดีเกี่ยวกับภาษี

ความสำคัญ

- รวมอำนาจการพิจารณาคดีเข้าสู่ส่วนกลาง · ลดความแตกต่างของกฎหมายจารีตท้องถิ่น
- พัฒนาหลักกฎหมายที่ใช้ร่วมกันทั่วประเทศ · เป็นรากฐานของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

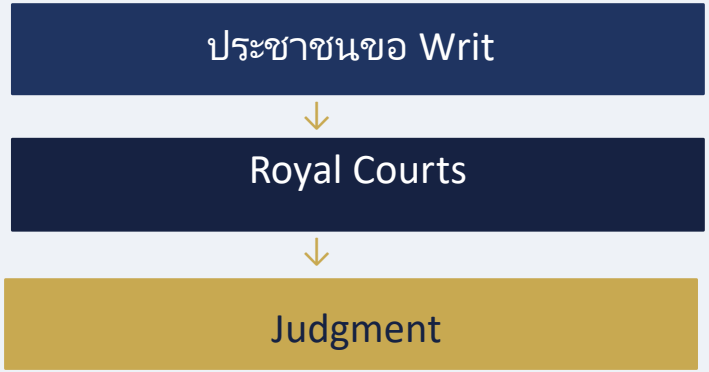
11.2 ระบบหมายศาล (Writ System)

11.2 Writ System

Writ (หมายศาล) หมายถึง คำสั่งที่อนุญาตให้คู่ความสามารถนำคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลหลวง ซึ่งออกโดยพระมหากษัตริย์หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ความสำคัญ

- กำหนดประเภทของคดี · กำหนดอำนาจศาล
- ทำให้กระบวนการพิจารณาคดีมีมาตรฐานเดียวกัน
- เป็นจุดเริ่มต้นของรูปแบบการดำเนินคดีในระบบคอมมอนลอว์

11.2 ผู้พิพากษาเดินทางพิจารณาคดี (Circuit Judges)

11.2 Circuit Judges

Circuit Judges คือ

ผู้พิพากษาที่พระมหากษัตริย์ส่งไปพิจารณาคดีในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมอย่างทั่วถึง

บทบาทสำคัญ

- พิจารณาคดีในภูมิภาคต่าง ๆ
- นำหลักกฎหมายจากศาลหลวงไปใช้ทั่วประเทศ · ลดความแตกต่างของแนววินิจฉัย
- สร้างมาตรฐานเดียวของกฎหมายอังกฤษ

"ผู้พิพากษาเดินทางเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบคอมมอนลอว์พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง"

11.2 การก่อรูปของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

11.2 Formation of the Common Law

ปัจจัยสำคัญ

1	การรวมศูนย์อำนาจของพระมหากษัตริย์	Royal Authority
2	การจัดตั้งศาลหลวง	Royal Courts
3	ระบบหมายศาล	Writ System
4	ผู้พิพากษาเดินทาง	Circuit Judges
5	การยึดถือแนวคำพิพากษาเดิม	Precedent

ผลที่เกิดขึ้น : เกิดระบบกฎหมายที่ใช้ร่วมกันทั่วราชอาณาจักร → Common Law

11.3 ลักษณะสำคัญของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

11.3 Key Characteristics of the Common Law System

ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- คำพิพากษาของศาล (Case Law) เป็นแหล่งกฎหมายสำคัญ
- ยึดหลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Doctrine of Precedent)
- ผู้พิพากษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนากฎหมาย
- กฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statute Law) ใช้ควบคู่กับคำพิพากษา
- ระบบกฎหมายสามารถพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อสังเกต

ความแตกต่างระหว่างระบบซีวิลลอว์และระบบคอมมอนลอว์อยู่ที่ บทบาทและน้ำหนักของแหล่งกฎหมาย มากกว่าการมีหรือไม่มีแหล่งกฎหมายประเภทใด ระบบคอมมอนลอว์ให้ความสำคัญกับแนวคำพิพากษาในฐานะแหล่งกฎหมายที่มีผลผูกพัน

11.3 กฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษา (Case Law)

11.3 Case Law / Judge-made Law

Case Law (Judge-made Law) หมายถึง

กฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาของศาล ซึ่งหลักกฎหมายได้รับการพัฒนาและสั่งสมจากการวินิจฉัยคดี และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคดีที่มีข้อเท็จจริงใกล้เคียงกันในอนาคต

พัฒนาจากคำพิพากษาของศาล

ผู้พิพากษามีบทบาทในการพัฒนาหลักกฎหมายผ่านการวินิจฉัยข้อพิพาทจริง

เป็นแหล่งกฎหมายสำคัญของระบบคอมมอนลอว์

เฉพาะส่วนที่เป็นเหตุผลทางกฎหมายซึ่งมีผลผูกพัน (Ratio Decidendi) เท่านั้นที่กลายเป็น Case Law

"Case Law คือหัวใจสำคัญของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์"

11.3 ระบบเอควิตี (Equity)

11.3 Equity

Equity หมายถึง

หลักกฎหมายที่มุ่งสร้างความเป็นธรรม (Fairness) และความยุติธรรม (Justice) เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของกฎหมายคอมมอนลอว์ พัฒนาจากศาล Chancery โดย Lord Chancellor

ลักษณะสำคัญ

เน้นความเป็นธรรม	พัฒนาจากศาล Chancery	ใช้เสริมคอมมอนลอว์
Fairness มากกว่าการตามรูปแบบอย่างเคร่งครัด	Lord Chancellor พิจารณาคำร้องตามหลักความยุติธรรม	ปัจจุบันใช้ร่วมกันในระบบเดียวกัน

"Equity มิใช่ระบบกฎหมายอีกระบบหนึ่ง แต่เป็นหลักกฎหมายที่พัฒนาขึ้นเพื่อเสริมและแก้ไขข้อจำกัดของ Common Law"

11.3 ลักษณะสำคัญของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (ต่อ)

11.3 Key Characteristics (continued)

กฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษา (Case Law / Judge-made Law)

หลักกฎหมายเกิดจากการวินิจฉัยคดีจริง ผู้พิพากษามีบทบาทพัฒนากฎหมาย

หลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Doctrine of Precedent)

คำพิพากษาของศาลชั้นสูงมีผลผูกพันต่อศาลชั้นล่างในคดีที่มีข้อเท็จจริงใกล้เคียงกัน

กฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statute Law) ใช้ควบคู่

ความแตกต่างอยู่ที่น้ำหนักของแหล่งกฎหมาย ไม่ใช่การมีหรือไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษร

ความยืดหยุ่นและพัฒนาตามสังคม

สามารถพัฒนาหลักกฎหมายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างต่อเนื่อง

11.4 หลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Doctrine of Precedent)

11.4 Doctrine of Precedent

หลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Doctrine of Precedent) หมายถึง

หลักการที่ศาลใช้คำพิพากษาที่เคยวินิจฉัยไว้ก่อนหน้าเป็นแนวทางในการพิจารณาคดีใหม่ที่มีข้อเท็จจริงและประเด็นกฎหมายใกล้เคียงกัน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความสม่ำเสมอและเกิดความแน่นอนในทางกฎหมาย

วัตถุประสงค์

- ความเสมอภาคในการใช้กฎหมาย
- ความแน่นอนของกฎหมาย (Legal Certainty)
- ความสามารถในการคาดหมายผลของคดี (Predictability)
- ความต่อเนื่องของหลักกฎหมาย

หลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน
(Doctrine of Precedent)

หัวใจของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ คือ “ศาลตัดสินคดีหนึ่ง แล้วคดีต่อ ๆ ไปต้องยึดตามเหตุผลที่ศาลเคยตัดสินไว้”

1. คดีที่เกิดขึ้น (Case)

ศาลพิจารณาข้อเท็จจริง และประเด็นทางกฎหมาย

2. เหตุผลที่จำเป็น (Ratio Decidendi)

ศาลวินิจฉัยและให้เหตุผล ที่จำเป็นต่อการตัดสินคดี (หลักกฎหมายที่เป็นสาระสำคัญ)

3. คำพิพากษาบรรทัดฐาน (Binding Precedent)

เหตุผลที่จำเป็น (Ratio) กลายเป็นบรรทัดฐาน ที่ศาลระดับต่ำต้องยึดถือ และปฏิบัติตาม

4. คดีในอนาคต (Future Cases)

ศาลในคดีต่อ ๆ ไป ใช้บรรทัดฐานเดิม หากข้อเท็จจริงคล้ายคลึงกัน

หลักการสำคัญ

ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ระดับต่ำ ต้องยึดตามบรรทัดฐานของศาลที่สูงกว่า เพื่อความมั่นคง แน่นอน และความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควรที่จะไม่ยึดตาม หรือประเด็นนั้นยังไม่เคยมีคำพิพากษาบรรทัดฐานมาก่อน

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

ข้อสังเกตของศาล (Obiter Dicta)

ความคิดเห็นหรือถ้อยคำ ที่ไม่จำเป็นต่อการตัดสินคดี

ไม่ผูกพันศาลในอนาคต (Persuasive Authority)

อาจถูกนำมาอ้างอิงได้ แต่ไม่บังคับ

ข้อมูลวิชาการ โดย อาจารย์ ดร. จุฬาพัฒน์ กีรติภูมิธรรม | ภาพ Infographic โดย AI

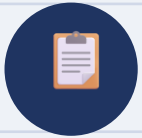
11.4 หลัก Stare Decisis

11.4 Stare Decisis — ยืนหยัดตามสิ่งที่ได้วินิจฉัยไว้แล้ว

Stare Decisis เป็นภาษาละติน หมายถึง "ยืนหยัดตามสิ่งที่ได้วินิจฉัยไว้แล้ว" (To stand by things decided) กำหนดให้ศาลยึดถือหลักกฎหมายจากคำพิพากษาบรรทัดฐานในการวินิจฉัยคดีที่มีข้อเท็จจริงและประเด็นกฎหมายใกล้เคียงกัน

ส่งเสริมความแน่นอนของกฎหมาย (Legal Certainty)
ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความสม่ำเสมอ (Consistency)

เพิ่มความสามารถในการคาดหมายผลของคดี (Predictability)
เสริมสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

"หลัก Stare Decisis ทำให้ระบบคอมมอนลอว์รักษาทั้งความมั่นคงของกฎหมาย และความยืดหยุ่นในการพัฒนาไปพร้อมกัน"

11.4 Ratio Decidendi และ Obiter Dicta

11.4 Ratio Decidendi & Obiter Dicta

Ratio Decidendi (Reason for the Decision)	Obiter Dicta (Things Said by the Way)
เหตุผลทางกฎหมายที่จำเป็นต่อการวินิจฉัยคดี	ข้อสังเกต ความเห็น หรือคำอธิบายเพิ่มเติมของศาล
มีผลผูกพัน (Binding Authority)	ไม่มีผลผูกพัน
เป็นบรรทัดฐานสำหรับคดีในอนาคต	มีคุณค่าเชิงโน้มน้าว (Persuasive Authority)

ทักษะสำคัญของนักกฎหมายในระบบคอมมอนลอว์

การจำแนก **Ratio Decidendi** ออกจาก **Obiter Dicta** เป็นทักษะสำคัญ เพราะคำพิพากษาหนึ่งฉบับอาจมีทั้งส่วนที่มีผลผูกพัน และส่วนที่เป็นเพียงข้อคิดเห็นประกอบ

11.4 วิธีคิดและการใช้กฎหมายในระบบคอมมอนลอว์

11.4 Legal Reasoning in the Common Law System

การวินิจฉัยคดีในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ เริ่มจาก

① วิเคราะห์ข้อเท็จจริงของคดี (Material Facts)

② ค้นหาคำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง (Relevant Precedents)

③ วิเคราะห์ Ratio Decidendi

④ นำหลักกฎหมายมาปรับใช้กับคดีใหม่ (Application)

⑤ วินิจฉัยคดี (Judgment)

11.4 การตีความและการพัฒนากฎหมาย

11.4 Interpretation and Development of the Law

ระบบคอมมอนลอว์สามารถพัฒนาหลักกฎหมายได้ผ่านการวินิจฉัยของศาล

โดยยังคงยึดหลักคำพิพากษาบรรทัดฐานเป็นพื้นฐาน แต่มีกลไกที่ยืดหยุ่นไม่ทำให้กฎหมายแข็งทื่อ

กลไกสำคัญ

1	**Statutory Interpretation**	การตีความกฎหมายลายลักษณ์อักษร
2	**Development of Judge-made Law**	การพัฒนาหลักกฎหมายจากคำพิพากษา
3	**Distinguishing**	การจำแนกข้อเท็จจริงเพื่อไม่ต้องผูกพันกับคำพิพากษาเดิม
4	**Overruling**	การเปลี่ยนแนวคำพิพากษาโดยศาลที่มีอำนาจ

11.4 จุดเด่นของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

11.4 Advantages of the Common Law System

มีความยืดหยุ่น (Flexibility)

สามารถพัฒนาหลักกฎหมายให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้

ก่อให้เกิดความต่อเนื่องของหลักกฎหมาย

ผ่านคำพิพากษาบรรทัดฐาน ช่วยให้สามารถคาดหมายผลของคดีได้

เปิดโอกาสให้ศาลพัฒนาหลักกฎหมาย

ในกรณีที่กฎหมายลายลักษณ์อักษรยังไม่ครอบคลุม ศาลสามารถพัฒนาผ่านการวินิจฉัยคดีได้

"ความสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่โดยไม่รอการตรากฎหมายทุกกรณี เป็นข้อได้เปรียบสำคัญของระบบคอมมอนลอว์"

11.4 ข้อจำกัดของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

11.4 Limitations of the Common Law System

จุดเด่น	ข้อจำกัด
ยืดหยุ่น	ต้องศึกษาคำพิพากษาจำนวนมาก
พัฒนาตามสังคม	การค้นหาหลักกฎหมายอาจใช้เวลานาน
คาดหมายผลได้	ต้องมีทักษะในการวิเคราะห์คำพิพากษา

ข้อสังเกต

ข้อจำกัดของระบบคอมมอนลอว์มิได้หมายความว่าระบบนี้ด้อยกว่าระบบซีวิลลอว์ แต่เป็นผลจากลักษณะเฉพาะของการพัฒนากฎหมายผ่านคำพิพากษา นักกฎหมายจึงต้องมีทักษะในการค้นหา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบคำพิพากษา

11.5 การแพร่กระจายและอิทธิพลของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

11.5 Expansion and Influence of the Common Law System

ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์แพร่กระจายจากอังกฤษไปยังดินแดนต่าง ๆ

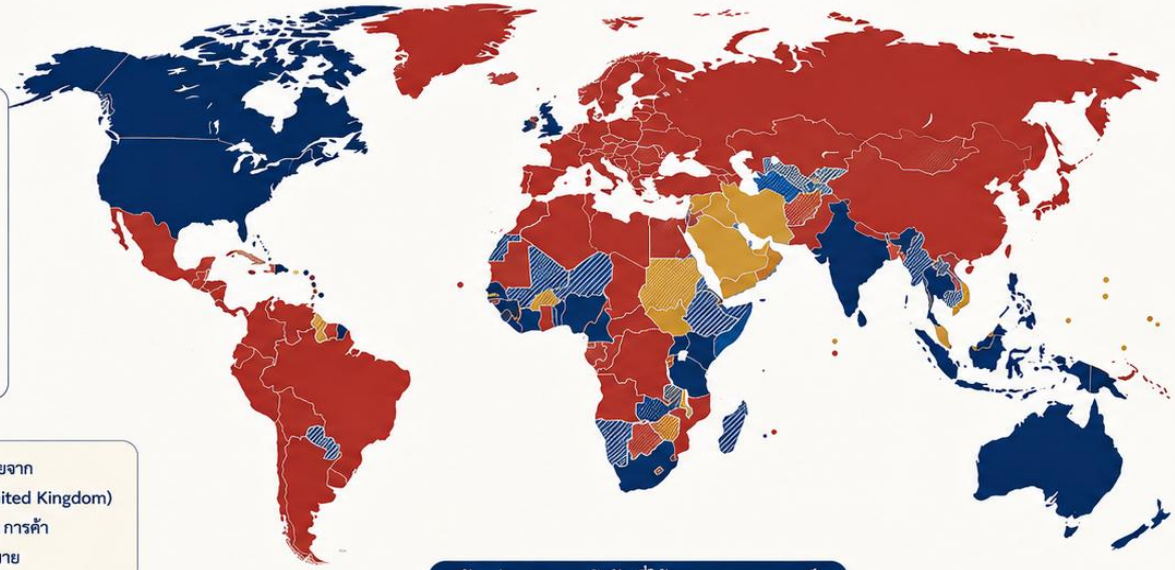
ผ่านการขยายอำนาจของจักรวรรดิอังกฤษ (British Empire) · หลายประเทศยังคงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของระบบคอมมอนลอว์ไว้

ประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์เป็นหลัก

GB สหราชอาณาจักร	US สหรัฐอเมริกา	CA แคนาดา	AU ออสเตรเลีย
NZ นิวซีแลนด์	SG สิงคโปร์	MY มาเลเซีย	IN อินเดีย

การแพร่กระจายของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ในโลกปัจจุบัน

(Global Spread of the Common Law System)

- คอมมอนลอว์ (Common Law)
- ซีวิลลอว์ (Civil Law)
- กฎหมายศาสนา (Religious Law)
- ระบบผสม (Mixed / Hybrid Systems)

คอมมอนลอว์แพร่หลายจาก สหราชอาณาจักร (United Kingdom) ผ่านการล่าอาณานิคม การค้า และอิทธิพลทางกฎหมาย

ประเทศ/ดินแดนที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์

อเมริกาเหนือ
- สหรัฐอเมริกา
- แคนาดา

แคริบเบียน
- จาเมกา
- บาร์เบโดส
- ตรินิแดดและโตเบโก
- บาฮามาส
- เบลีซ
- กายอานา
- แอนติกาและบาร์บูดา
- เซนต์ลูเซีย
- อื่น ๆ

แอฟริกา
- ไนจีเรีย
- เคนยา
- แทนซาเนีย
- ยูกานดา
- กานา
- แอฟริกาใต้
- บอตสวานา
- ซิมบับเว
- อื่น ๆ

เอเชีย
- อินเดีย
- ปากีสถาน
- สิงคโปร์
- มาเลเซีย
- ฟิลิปปินส์
- อื่น ๆ

โอเชียเนีย
- ออสเตรเลีย
- นิวซีแลนด์
- ฟิจิ
- ปาปัวนิวกินี
- อื่น ๆ

ปัจจุบัน ระบบคอมมอนลอว์ยังคงเป็นระบบกฎหมายหลักในหลายประเทศ และเป็นรากฐานของกฎหมายสากล เช่น กฎหมายการค้า การลงทุน และสิทธิมนุษยชน

ตัวอย่างประเทศสำคัญที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์

สหรัฐอเมริกา (United States) · สหราชอาณาจักร (United Kingdom) · แคนาดา (Canada) · ออสเตรเลีย (Australia) · อินเดีย (India) · สิงคโปร์ (Singapore) · แอฟริกาใต้ (South Africa) · นิวซีแลนด์ (New Zealand)

ข้อมูลวิชาการ โดย อาจารย์ ดร. จุฬาพัฒน์ กีรติภูมิธรรม | ภาพ Infographic โดย AI

บทสรุปประจำบท | Chapter Summary

ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ มีจุดกำเนิดในประเทศอังกฤษ และพัฒนาจากคำพิพากษาของศาลหลวงจนเกิดเป็นกฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษา (Case Law) อันมีหลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Doctrine of Precedent) และหลัก Stare Decisis เป็นกลไกสำคัญในการรักษาความสม่ำเสมอของกฎหมาย ขณะเดียวกัน ระบบดังกล่าวยังสามารถพัฒนาหลักกฎหมายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมผ่านการตีความ การจำแนกข้อเท็จจริง (Distinguishing) และการเปลี่ยนแนวคำพิพากษา (Overruling) ในกรณีที่เหมาะสม ส่งผลให้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์แพร่หลายและมีอิทธิพลต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

KEY TAKEAWAY

ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์มีจุดกำเนิดจากการพัฒนาคำพิพากษาของศาลในประเทศอังกฤษ มิใช่จากการตราประมวลกฎหมาย หลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Doctrine of Precedent) และหลัก Stare Decisis ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความต่อเนื่อง ขณะเดียวกันระบบยังคงพัฒนาและปรับตัวได้ จึงเป็นระบบที่มีความยืดหยุ่นและมีอิทธิพลต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก"

กำเนิดในอังกฤษ

Norman Conquest 1066

Royal Courts

Case Law

หลักการสำคัญ

Doctrine of Precedent

Stare Decisis

Ratio Decidendi

อิทธิพลต่อโลก

UK USA Canada

Australia Singapore

Malaysia India

คำถามท้ายบท | Review Questions

1. จงอธิบายความหมายของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law System)
2. เหตุใดการพิชิตอังกฤษของชาวนอร์มัน (Norman Conquest) ในปี ค.ศ. 1066 จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์
3. ศาลหลวง (Royal Courts) มีบทบาทอย่างไรต่อการพัฒนาระบบกฎหมายคอมมอนลอว์
4. จงอธิบายความหมายและความสำคัญของ Case Law หรือ Judge-made Law
5. หลักคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Doctrine of Precedent) มีความสำคัญอย่างไร
6. จงอธิบายความแตกต่างระหว่าง Ratio Decidendi และ Obiter Dicta
7. หลัก Stare Decisis มีบทบาทอย่างไรในการสร้างความแน่นอนของกฎหมาย
8. จงวิเคราะห์ข้อดีและข้อจำกัดของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

บรรณานุกรม | References

เอกสารภาษาไทย

หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิษณุ เครืองาม. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.

สมยศ เชื้อไทย. คำอธิบายวิชากฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

เอกสารภาษาต่างประเทศ

Baker, J. H. An Introduction to English Legal History. 5th ed. Oxford: Oxford University Press, 2019.

Cross, Rupert, and J. W. Harris. Precedent in English Law. 4th ed. Oxford: Clarendon Press, 1991.

David, René, and John E. C. Brierley. Major Legal Systems in the World Today. 3rd ed. London: Stevens & Sons, 1985.

Merryman, John Henry, and Rogelio Pérez-Perdomo. The Civil Law Tradition. 3rd ed. Stanford: Stanford University Press, 2007.

Zweigert, Konrad, and Hein Kötz. An Introduction to Comparative Law. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press, 1998.